

INSPRAAKVERSLAG ZIENSWIJZEN ANTENNEBELEID (geanonimiseerd)

Inleiding

Het ontwerp-beleid heeft zes weken ter inzage gelegen. Binnen deze termijn zijn 21 zienswijzen binnengekomen. 1 zienswijze is buiten de termijn ingediend.

In dit inspraakverslag vindt u een reactie op deze zienswijzen en leest u waar deze zienswijze tot aanpassing van het Antennebeleid hebben geleid. In verband met de Wet bescherming persoonsgegevens wordt degene die een zienswijze heeft ingediend in dit deel van het verslag aangeduid met "indiener 1", "indiener 2", etc.

Hieronder wordt in het algemene gedeelte onder andere ingegaan op de onderwerpen 'Blootstellingslimieten', 'Gezondheid' en '5G'. Gekozen is voor een algemene beantwoording van deze onderwerpen omdat deze vaak voorkwamen in de zienswijzen. Ook hebben wij ervoor gekozen om aan het antennebeleid 2 extra bijlagen toe te voegen met algemene informatie, namelijk: bijlage 3 "Alles over antennes voor mobiele communicatie" en bijlage 4 "Veel gestelde vragen over het plaatsen van Antennes".

Algemeen

Blootstellingslimieten

In 1998 heeft een internationale groep wetenschappers bepaald wat de maximale toegestane elektromagnetische veldsterkte is, de zogenaamde blootstellingslimieten. Deze groep heet de International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection (ICNIRP). De Raad van de Europese Unie beveelt alle lidstaten aan om deze normen over te nemen. De limieten gelden daarom ook in Nederland. U mag niet worden blootgesteld aan 13 elektromagnetische velden boven de limieten voor het 'algemeen publiek': niet in uw woning, op straat of op andere openbare plekken. De limieten houden rekening met kinderen, ouderen en zwangere vrouwen.

De limieten van de ICNIRP drukken we uit in volt per meter (V/m). Deze limieten zijn afhankelijk van de frequentie waarop een apparaat uitzendt. Hoe hoger de frequentie, hoe moeilijker het voor elektromagnetische velden is om het lichaam op te warmen. Daarom zijn bij hogere frequenties de limieten minder streng. De blootstellingslimiet voor frequenties tot 400 MHz is 28 V/m. De limieten voor de frequenties van 400 tot 2000 MHz worden per frequentie berekend en lopen op tot 61 V/m. Voor frequenties van 2000 MHz tot 300 GHz geldt een vaste blootstellingslimiet van 61 V/m.

Inspecteurs van Agentschap Telecom meten jaarlijks de blootstelling aan elektromagnetische velden. Dat doen zij op diverse plekken in het hele land. Daarbij meten zij alle elektromagnetische velden. Denk aan de signalen van mobiele telefonie, radio, televisie en wifi.

Op straatniveau wordt er gemiddeld 0,5 tot 3 V/m gemeten. In een woning is dit 1 V/m. Dit is ver onder de strengste blootstellingslimiet van 28 V/m. De gemeten sterktes in Nederland zijn vergelijkbaar met die in de landen om ons heen.

De blootstellingslimieten worden ieder jaar geëvalueerd. Tot op dit moment bestaat geen aanleiding om de limieten te herzien. Ze worden in Nederland landelijk gehanteerd op advies van de Raad van de Europese Unie. Het college ziet geen aanleiding om af te wijken van deze landelijke standaarden.

Gezondheid

In het beleid is opgenomen dat door de WHO en de Gezondheidsraad wordt aangegeven dat er geen negatieve gezondheidseffecten te verwachten zijn op basis van de huidige wetenschappelijke informatie. Hieronder gaan wij dieper in op deze onderzoeken en de uitkomsten daarvan.

Uit onderzoek is gebleken dat elektromagnetische velden (in hoge concentratie) kunnen zorgen voor opwarming van het lichaam. Daarom is ervoor gekozen om blootstellingslimieten vast te stellen. In deze blootstellingslimieten zit ook een veiligheidsmarge. Apparaten en zendapparatuur moeten aan deze blootstellingslimieten voldoen. Controle hierop vindt plaats door Agentschap Telecom.

Er is geen wetenschappelijk onderzoek bekend waaruit blijkt dat blootstelling aan signalen die aan de blootstellingslimieten voldoen gezondheidseffecten met zich meebrengt.

Een verband tussen kanker en langdurig en frequent gebruik van een mobiele telefoon is niet aangetoond als alle onderzoeken in samenhang worden beschouwd.

Elektromagnetische hypersensitiviteit (EHS) en lichamelijke klachten als gevolg van blootstelling aan elektromagnetische velden is niet wetenschappelijk bewezen. Uit onderzoeken van de WHO en de Gezondheidsraad blijkt namelijk niet dat er een verband bestaat tussen elektromagnetische straling en klachten zoals hoofdpijn, spierpijn, moeheid en concentratieproblemen.

Uit een deskundigenbericht van de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening blijkt dat uit wereldwijde onderzoeken naar de effecten van radiofrequente elektromagnetische velden blijkt dat radiofrequente elektromagnetische velden een nadelig gezondheidseffect kunnen hebben. In de onderzoeken wordt onderscheid gemaakt tussen thermische effecten (opwarming) en effecten door geïnduceerde stroom (stimulering van spieren en zenuwen door elektrische stroompjes). Voor deze effecten zijn de blootstellingslimieten vastgesteld.

De conclusie van de onderzoeken is geen aanwijzingen gevonden zijn dat radiofrequente elektromagnetische velden kanker of andere langetermijneffecten kunnen veroorzaken. Wel bestaan wetenschappelijke onzekerheden over de eventuele invloed van het gewijzigde blootstellingspatroon door het sterk toegenomen gebruik van met name mobiele telefonie en over de betekenis van de rapportage van gezondheidsklachten. Als gevolg hiervan is een onderzoeksprogramma door de overheid gestart. De overheid heeft volgens dit bericht echter nog geen aanleiding gezien om op grond van het voorzorgbeginsel een lagere grenswaarde vast te stellen voor radiofrequente elektromagnetische velden. Het deskundigenbericht is genoemd in de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 14 januari 2009 (ECLI:NL:RVS:2009:BG9796).

Het college ziet gelet op deze huidige stand van de wetenschap geen aanleiding om uit voorzorg toestemming voor plaatsing van een antennemast te weigeren. Door de indieners is gewezen op andere onderzoeken. Deze geven het college geen aanleiding om een gewijzigd beleid vast te stellen. De blootstellingslimieten worden jaarlijks geëvalueerd en ook zijn nadien – na 1998 – meerdere onderzoeken uitgevoerd door onder andere de WHO en de Gezondheidsraad. Deze evaluaties hebben niet tot wijziging van de blootstellingslimieten geleid. Ook de wijze waarop de blootstellingslimieten tot stand zijn gekomen en daarmee de vraag of rekening is gehouden met modulatie is voor het college op dit moment geen reden om te komen tot een gewijzigde vaststelling van het antennebeleid.

Het antennebeleid ziet op de plaatsing van het bouwwerk (bijvoorbeeld de vakwerkmast). ten behoeve van het plaatsen van antennes Het plaatsen van de antennes op (bestaande) masten of hoge gebouwen is onder voorwaarden vergunningvrij. Gelet op het bovenstaande bestaat geen aanleiding om gewijzigd beleid voor de plaatsing van antennemasten te hanteren.

Soort mobiele netwerken

In Nederland hebben we verschillende mobiele netwerken: gsm, UMTS en LTE. Gsm is ook bekend als 2G en UMTS als 3G. LTE is hetzelfde als 4G. De G staat voor generatie. Bij elke nieuwe generatie wordt de techniek slimmer. 5G betekent nieuwe mogelijkheden en nog snellere verbindingen.

Veel indieners maken zich zorgen om de 'uitrol' van de nieuwe generatie 5G. De uitrol van 5G vindt naar verwachting vanaf 2020 plaats. Omdat dit nu nog niet vaststaat is het te vroeg om nu in het beleid al rekening te houden met 5G en de mogelijke gevolgen hiervan voor de inwoners.

Het plaatsen van 5G-antennes op bestaande antennemasten is onder voorwaarden vergunningvrij. De landelijke overheid heeft (nog) geen aanleiding gezien om hier nadere regels voor te stellen. Wel wordt het antenneconvenant (waarin is afgesproken hoe wordt omgegaan met het plaatsen van vergunningvrije antennes) herzien omdat het huidige convenant eind 2019 afloopt. De nieuwe ontwikkeling ten aanzien van 5G wordt hierin meegenomen. De vastgestelde blootstellingslimieten bepalen aan welke maximale sterkte van elektromagnetische velden mensen blootgesteld mogen worden. Alle signalen bij elkaar opgeteld moeten onder deze limieten blijven. Ook met de invoering en toepassing van 5G moet de totale blootstelling hier aan voldoen.

Het college volgt de ontwikkeling van 5G en indien wenselijk wordt het beleid hierop aangepast. Indien besloten wordt om nieuw beleid vast te stellen zal dit op de gebruikelijke wijze gecommuniceerd worden.

Beantwoording van de zienswijzen

Veel indieners vragen om de reactie van het college op de andere zienswijzen ook aan hen toe te sturen. De samenvatting van de ingediende zienswijzen en de reactie van het college hierop leest u in dit inspraakverslag. Dit verslag wordt als bijlage 2 bij het Beleid voor plaatsing antennemasten gevoegd en is daarmee voor iedereen raadpleegbaar.

Indiener 1:

Risico's voor gezondheid, niet afgaan op verouderde gegevens. In hoog tempo worden andere mogelijkheden ontwikkeld voor goed internet- en belverkeer, met minder impact op de gezondheid en welbevinden van burgers.

In het antennebeleid zijn uitgangspunten geformuleerd om aanvragen voor plaatsing van antennemasten te beoordelen. Met deze uitgangspunten geeft het College het kader aan waar de aanvragen aan moeten voldoen. Bij het opstellen van dit kader zijn de volgende aspecten meegenomen: belangen van omwonenden, belangen van aanvragers, stedenbouwkundige aspecten en landschappelijke inpassing. Niet het plaatsen van de antennes zelf, maar het plaatsen van de antennemasten in dit beleid opgenomen. Het plaatsen van antennes op bestaande antennemasten en hoge gebouwen is onder voorwaarden vergunningvrij. Natuurlijk is gekeken naar de effecten op gezondheid. Gemeente baseert zich op onderzoeken en beleid van de landelijke informatieverstreckers, zoals de WHO, de Gezondheidsraad en het Antennebureau. De wetenschappelijke onderzoeken zijn niet nader genoemd in de zienswijze zodat wij daar niet op kunnen reageren en dit voor ons geen aanleiding geeft om het beleid niet of gewijzigd vast te stellen. Voor het overige wordt verwezen naar de algemene reactie over gezondheid aan het begin van dit inspraakverslag.

De indiener heeft niet genoemd welke andere mogelijkheden zijn ontwikkeld voor goed internet- en belverkeer. Op dit moment zijn andere ontwikkelingen nog niet zo ver gevorderd dat zij antennes volledig kunnen vervangen. Daarom blijft het in onze ogen wenselijk om beleid voor het plaatsen van antennemasten vast te stellen.

Het zoekgebied van de provider is leidend, hiermee stelt de gemeente de belangen van de providers boven de belangen van de burgers.

Het initiatief voor het plaatsen van antennemasten ligt bij de providers. Zij weten waar in het zoekgebied behoefte is aan een mast omdat de dekking slecht is. Vervolgens wordt aan de hand van het beleid bepaald of de aangedragen locatie binnen het beleid past en voor die locatie een vergunning verleend kan worden. Ten overvloede merkt het college op dat ook in het huidige beleid uit 2012 is opgenomen dat het initiatief bij de providers ligt.

De uitrol van 5G zal verstrekkende en zeer nadelige gevolgen hebben, het college gaat hier in het beleid ten onrechte niet op in.

De uitrol van 5G vindt naar verwachting vanaf 2020 plaats. Omdat dit nog niet vaststaat is het te vroeg om nu in het beleid al rekening te houden met 5G. Ook is het plaatsen van 5G antennes op bestaande antennemasten en hoge gebouwen onder voorwaarden vergunningvrij. De landelijke overheid heeft geen aanleiding gezien om nadere regels te stellen voor het uitrollen van een 5G netwerk. Dit houdt in dat het plaatsen van antennes die geschikt zijn voor 5G vergunningsvrij geplaatst mogen worden onder dezelfde voorwaarden als antennes die nu gebruikt worden voor 3G en 4G. Ook mogen antennes op bestaande masten vergunningsvrij vervangen worden voor antennes die een andere frequentie gebruiken. Dit is landelijk beleid en daar kan het college of de gemeenteraad niet van afwijken.

Indiener 2:

Deze indiener schrijft dat hij reageert op de voorgenomen plaatsing van een antennemast in Haarlo.

Op 16 juli 2018 heeft het college besloten om een omgevingsvergunning te verlenen voor - zover hier van belang - het plaatsen van een mast voor telecommunicatie in Haarlo. Tegen dit besluit stonden rechtsmiddelen open, en hier is ook gebruik van gemaakt. De bezwaarprocedure is op dit moment nog niet afgerond. De argumenten over het verloop van de procedure of gebeurtenissen in de aanloop tot het nemen van bovengenoemd besluit vormen voor het college geen aanleiding om het beleid voor plaatsing van antennemasten gewijzigd vast te stellen. Deze argumenten zien namelijk niet op het beleid. Wel is in hoofdstuk 6 van het beleid voor plaatsing van antennemasten expliciet opgenomen welke communicatie het college van de providers verwacht en welke (extra) communicatie het college inzet bij aanvragen voor het plaatsen van antennemasten. Bij de aanvraag voor een antennemast wordt het beleid als toetsingskader toegepast. Dit zorgt voor uniformiteit, voorspelbaarheid en rechtszekerheid. Vervolgens volgt een besluit van het college waarin de gevraagde vergunning wordt verleend of geweigerd.

Indiener 3:

De conclusie van het college dat het plaatsen van antennes de oplossing is voor 'optimaal bereik' wordt door de indieners niet gevolgd. Dit moet zeer goed afgewogen worden. Ook is het bereik binnenshuis niet optimaal te krijgen, mede gelet op de isolatie van bijvoorbeeld nieuwbouwhuizen. Een nieuwe technologie is binnen handbereik, namelijk het "wifi-bellen". Ook kan de glasvezel-infrastructuur hier voor dienen.

De vraag of een woning daadwerkelijk bereik heeft binnenshuis is geen argument voor al dan niet plaatsen van masten. Providers nemen het initiatief voor het willen plaatsen van een mast in een bepaald gebied. Hierbij zal gekeken worden naar de dekking en de behoefte aan een mast ter plaatse maar niet naar de vraag of een specifieke woning daadwerkelijk bereik heeft binnenshuis. De door indieners aangedragen alternatieven hebben geen betrekking op mobiel bereik buitenshuis (verder dan eigen tuin). De te plaatsen antennemasten zijn deze bedoeld voor het realiseren van dekking in gebieden waar nu geen (optimaal) bereik is en het verbeteren van de capaciteit. Dit houdt in dat die masten het aantal gebruikers in een gebied moet kunnen verzorgen. Nog altijd zullen

aanvragen voor het plaatsen van antennemasten ingediend worden en hierdoor blijft het van belang dat ad-hoc beslissingen worden voorkomen.

Het college ziet geen aanleiding om op grond van deze argumenten het beleid aan te passen of gewijzigd vast te stellen.

Het college moet volgens de indieners eerst onderzoeken of er maatschappelijk draagvlak bestaat voor het uitrollen van een 5G-netwerk voordat het beleid hierop aangepast wordt.

Zoals in de algemene reactie aan het begin van dit inspraakverslag al is opgeschreven vindt de uitrol van het 5G-netwerk in Nederland naar verwachting vanaf 2020 plaats. Dit is beleid van en op initiatief van de landelijke overheid. Het is op dit moment nog niet duidelijk wanneer de uitrol in Berkelland daadwerkelijk plaats zal vinden. Het antennebeleid is daarnaast niet geschreven voor het uitrollen van een 5G-netwerk, maar dient als toetsingskader voor het maken van een ruimtelijke afweging bij een vergunningaanvraag voor het plaatsen van antennemasten. Verder wordt verwezen naar de algemene reactie aan het begin van dit inspraakverslag.

Het college blijft verantwoordelijk voor de vergunningverlening en schuift met het voorgenomen beleid (zie paragraaf 6.1) voortrajecten/verantwoordelijkheden van zich af.

In paragraaf 6.1 van het (ontwerp)beleid is opgenomen dat van de providers wordt verwacht dat zij in het voortraject de plannen en planning communiceren met belanghebbenden in het zoekgebied. De uitkomst van deze communicatie wordt meegenomen in de ruimtelijke onderbouwing. De communicatie over het vergunningsproces na een aanvraag vindt in samenspraak met de gemeente plaats. Deze werkwijze doet geen afbreuk aan de verantwoordelijkheid van het college om op de aanvraag om een omgevingsvergunning te beslissen. Er is gekozen voor deze werkwijze omdat het initiatief voor het plaatsen van een mast bij de providers ligt. Het college volgt indieners niet in de stelling dat de providers dan ongecontroleerd hun gang kunnen gaan, omdat de uitkomst van het voortraject en de communicatie onderdeel vormt van de ruimtelijke onderbouwing. Uit deze ruimtelijke onderbouwing moet blijken dat het plaatsen van de antennemast niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Daar zal het college ook op toetsen.

Indiener 4:

Deze zienswijze stelt een aantal vragen aan het bevoegd gezag. Deze vragen zullen door het college behandeld worden, althans voor zover zij relevant zijn voor en van toepassing zijn op het Antennebeleid. Bij de beantwoording van de vragen zijn sommige vragen samengevoegd en is op deze vragen één reactie geformuleerd. Ook vindt u de beantwoording van een deel van de vragen terug in het algemene deel over gezondheid en 5G aan het begin van dit inspraakverslag.

Uit het ontwerpbeleid volgt dat de gezondheidsbezwaren van burgers volledig worden genegeerd. Het college heeft nagelaten eigen onderzoek te doen. Ook worden in het antennebeleid wettelijke verantwoordelijkheden op grond van de Wet publieke gezondheid (artikel 1, aanhef en onder c, artikel 2 en artikel 15) genegeerd.

De Wet publieke gezondheid bevat regels voor de organisatie van de openbare gezondheidszorg, de bestrijding van infectieziektecrises en de isolatie van personen/vervoermiddelen die internationaal gezondheidsgevaar kunnen opleveren alsmede de jeugd- en ouderengezondheidszorg. In de Wet publieke gezondheid is in artikel 1, eerste lid, aan het college opgedragen om de totstandkoming en de continuïteit van en de samenhang binnen de publieke gezondheidszorg en de afstemming ervan met de curatieve gezondheidszorg en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen te bevorderen. Het (gewijzigd) vaststellen van een Antennebeleid valt niet onder

deze taak. Het wel of niet instellen van een meldpunt is ook verplichting voor het vaststellen van het ontwerp-antennebeleid op grond van de Wet publieke gezondheid.

Gezondheidsbezwaren worden door het college niet genegeerd. In het Antennebeleid is in hoofdstuk 4 ingegaan op maatschappelijke factoren en gezondheid. Zie voor een uitgebreide reactie op de vragen die gesteld over de gezondheidseffecten de algemene reactie aan het begin van dit inspraakverslag. Hieruit volgt dat geen wetenschappelijk bewijs is gevonden voor gezondheidseffecten als gevolg van elektromagnetische straling. Het college sluit hier bij aan.

Indiener stelt de vraag hoe de kwaliteit van burgerparticipatie in het beleid wordt bewaakt.

Zoals hierboven (zie antwoord bij Indiener 3) ook al is opgemerkt is in paragraaf 6.1 van het (ontwerp)beleid opgenomen dat van de providers wordt verwacht dat zij in het voortraject de plannen en planning communiceren met belanghebbenden in het zoekgebied. De uitkomst van deze communicatie wordt meegenomen in de ruimtelijke onderbouwing. Het initiatief ligt bij de providers daarom vindt het college het wenselijk dat zij ook de communicatie in het voortraject verzorgen. De communicatie over het vergunningsproces vindt in samenspraak met de gemeente plaats.

Is de door het Kennisplatform Elektromagnetische Velden (KPEMV) geadviseerde 'gedragscode' om gezondheidsargumenten inhoudelijk te negeren, in overeenstemming met artikel 2:4, eerste lid, en artikel 1:2, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht? En hoe komt het voorzorgsbeginsel tot uitdrukking in het beleid?

De veronderstelling van de indiener dat gezondheidsargumenten worden genegeerd is onjuist. Het college gaat altijd in op de aangedragen argumenten en heeft ook oog voor de gezondheidsaspecten. Zie hiervoor ook de opgenomen alinea (4.2) in het (ontwerp)beleid. De aangedragen argumenten leiden niet tot een aanpassing van het beleid. Het college verwijst ook naar de algemene beantwoording aan het begin van dit inspraakverslag.

De Gezondheidsraad en de WHO negeren een complete wetenschappelijke stroming volgens de indiener. Hoe verhoudt dit zich tot de verantwoordelijkheid voor de gezondheid van de burgers?

Het college hecht waarde aan de onderzoeken en uitkomsten die tot de conclusies van de WHO en de Gezondheidsraad hebben geleid. De door de indiener aangedragen onderzoeken geven geen aanleiding om van een andere conclusie uit te gaan.

De link naar de website (<https://www.emf-portal.org/en>) is een algemene link en leidt niet tot onderzoeken. De enkele verwijzing naar de websites:

https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK304630/pdf/Bookshelf_NBK304630.pdf

en http://www.teslabel.be/PDF/ICEMS_Monograph_2010.pdf

is voor het college evenmin aanleiding om gewijzigd beleid vast te stellen. Deze websites bevatten erg veel informatie maar de indiener laat na om de conclusies te specificeren of te verwijzen naar specifieke pagina's.

Het college ziet geen aanleiding om de ervaringskennis van de indiener te benutten bij het vaststellen van het Antennebeleid, zoals aangeboden. Zoals bovenaan deze nota aangegeven volgt het college de conclusies van de WHO en de Gezondheidsraad. Het college volgt de indiener niet in de stelling dat het college verantwoordelijk is om maatregelen te treffen voor burgers die aan stralingsbronnen willen ontsnappen. Het college heeft ervoor gekozen om in te zetten op bereikbaarheid, het realiseren van een 'witte vlek' past niet in dit beleid. De wens is om overal in de gemeente bereikbaar te zijn, juist vanwege de veiligheid en het bereiken van hulpdiensten na een calamiteit als ook de leefbaarheid van deze regio.

Voor een verdere reactie over gezondheidseffecten verwijst het college naar de algemene reactie aan het begin van dit inspraakverslag.

Hoe blijft het college de onafhankelijkheid waarborgen als het zoekgebied van de provider leidend is? En hoe kan in het beleid een stem aan de burgers gegeven worden?

De provider is als eerste aan zet omdat zij het initiatief nemen voor het plaatsen van een antenne-installatie in een bepaald zoekgebied. De uitkomst van het voortraject en de communicatie wordt meegenomen in de ruimtelijke onderbouwing. Uit deze ruimtelijke onderbouwing moet blijken dat het plaatsen van de antennemast niet in strijd is met een goede ruimtelijke onderbouwing. Daar zal het college ook op toetsen. Deze toets vindt onafhankelijk en niet voorafgenomen plaats. Bij iedere aanvraag wordt gekeken naar de feiten, de onderbouwing en de vraag of het binnen het beleid past.

In de door de indiener aangedragen argumenten over de verdeling van de UMTS-frequenties en de vrees dat burgers en gemeenten buiten spel worden gezet ziet het college geen aanleiding om gewijzigd beleid vast te stellen. Het antennebeleid gaat uit van de landelijke regelingen en voorwaarden zoals deze op dit moment gelden. Bij nieuwe regels of nieuwe ontwikkelingen zal worden bezien of het beleid aangepast of geactualiseerd moet worden. Er bestaat geen aanleiding voor de conclusie dat gemeenten of burgers buiten spel worden gezet. Het college heeft een eigen bevoegdheid bij de vraag of een aanvraag om een omgevingsvergunning voor plaatsing van een antennemast – ruimtelijk gezien – verleend kan worden.

Het doel van het Convenant in het kader van het Nationaal Antennebeleid inzake de plaatsing van vergunningvrije antennemasten voor mobiele communicatie (Antenneconvenant) van 28 september 2010 is dat de plaatsing van antennemasten van minder dan 5 meter, ondanks dat dit vergunningvrij is, zorgvuldig worden geplaatst. Voor het plaatsen van vergunningvrije antennemasten is geen juridische of functionele afhankelijkheid nodig, voor het plaatsen van deze masten is namelijk geen besluit van het bevoegd gezag nodig. Het doel van de afspraken in het Antenneconvenant is het bevorderen van samenwerking tussen operators, bevorderen van informatie-uitwisseling tussen operators en gemeenten en het voorkomen van maatschappelijke onrust.

Indiener vraagt waar zij binnen het overheidsapparaat een aanspreekpunt en een gelijkwaardige gesprekspartner kan vinden waarmee zij een dialoog aan kan gaan om haar situatie te verbeteren.

De gemeente heeft geen aanspreekpunt. Landelijk heeft de overheid ervoor gekozen om het antennebureau in te stellen. Het antennebureau is het voorlichtingsbureau van de Rijksoverheid over antennes voor draadloze en mobiele communicatie. Daar kunt u terecht met vragen over antennes.

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het Antennebeleid.

Indiener 5:

Indiener schrijft dat onder de bevolking geen behoefte is aan een sneller netwerk. Er is nooit een klacht gekomen over de snelheid. Ook vraagt de indiener of er veel masten bij moeten komen, hoeveel en waar?

In het antennebeleid zijn uitgangspunten geformuleerd om aanvragen voor plaatsing van antennemasten te beoordelen. Met deze uitgangspunten geeft het College het kader aan waar de aanvragen aan moeten voldoen. Bij het opstellen van dit kader zijn de volgende aspecten meegenomen: belangen van omwonenden, belangen van aanvragers, stedenbouwkundige aspecten en landschappelijke inpassing. Niet het plaatsen van de antennes zelf, maar het plaatsen van de antennemasten in dit beleid opgenomen. Het plaatsen van antennes op bestaande antennemasten en hoge gebouwen is onder voorwaarden vergunningvrij. Natuurlijk is gekeken naar de effecten op gezondheid. Het

college baseert zich op onderzoeken en beleid van de landelijke informatieverstrekkers, zoals de WHO, de Gezondheidsraad en het Antennebureau. Hieruit volgt dat geen negatieve gezondheidseffecten te verwachten zijn van het in werking hebben van antennes.

Het antennebeleid is algemeen beleid en ziet niet op de plaatsing van één of meerdere specifieke antennemasten. Wel wordt met het beleid voorkomen dat ad-hoc beslissingen genomen worden. Het initiatief voor het plaatsen van nieuwe antennemasten ligt bij de providers. Als een aanvraag wordt ingediend dient het Antennebeleid als toetsingskader.

De uitrol van 5G vindt naar verwachting vanaf 2020 plaats. Omdat dit nu nog niet vaststaat is het te vroeg om nu in het beleid al rekening te houden met 5G en de mogelijke gevolgen hiervan voor de inwoners. Of en hoeveel masten nieuw geplaatst zullen worden is nu nog niet bekend. Het is daarom niet mogelijk om antwoord te geven op deze door de indiener gestelde vragen. Voor een verdere reactie op de opmerkingen in de zienswijze over 5G verwijst het college naar de algemene reactie aan het begin van dit inspraakverslag.

De plaatjes op pagina 13 zijn misleidend. Ook is in Berkelland geen spoorlijn aanwezig.

Hier kan het college zich niet in vinden. Deze afbeeldingen dienen als voorbeeld en ter illustratie. De foto van de mast in Neede is overigens gelegen langs een weg in Neede, geen spoorlijn.

Indiener 6:

Deze indiener maakt zich zorgen om de uitrol van 5G en gezondheidseffecten van straling. Voor een reactie van het college over 5G en de gezondheidseffecten verwijst het college naar de algemene reactie aan het begin van dit inspraakverslag. Voor zover in de zienswijze is verwezen naar de zienswijze van Indiener 5 verwijst het college ook naar de beantwoording van deze zienswijze.

Indiener 7:

Deze zienswijze is buiten de termijn van zes weken binnengekomen. Het college heeft deze wel meegenomen in de beantwoording, mede gelet op de inhoud van de zienswijze. Deze indiener maakt namelijk bezwaar tegen het voornemen om een 5G netwerk uit te rollen. Voor een beantwoording van deze zorgen verwijst het college naar de algemene reactie aan het begin van dit inspraakverslag. De bijlage bij de zienswijze komt overeen met de zienswijze van Indiener 5, voor een reactie hierop verwijst het college naar de beantwoording van deze zienswijze.

Indieners 8:

In het beleid is geen overzichtskaart opgenomen waar op aangegeven staat welke antennemasten momenteel in de gemeente aanwezig zijn en welke providers hier op zitten. Indieners vragen zich af hoe wildgroei voorkomen wordt.

Dit klopt. Bij het beleid is geen overzicht opgenomen. Dit zou ook slechts een momentopname zijn. Voor een overzicht van geplaatste en opgestelde antennemasten met een zendvermogen groter dan 10 decibel Watt (dBW) verwijst het college naar het antenneregister (www.antenneregister.nl). In dit register is bijvoorbeeld ook de hoogte, de frequentie, het vermogen en de veilige afstand te raadplegen. Welke provider gebruik maakt van de antennemast is in het register niet opgenomen. Iedere provider streeft naar een volledige dekking van zijn eigen netwerk voor zijn klanten. Dit betekent dat overlap van dekking voorkomt. Wifi-bellen of bellen via het glasvezelnetwerk kan binnenhuis een alternatief vormen, maar dit ziet niet op mobiel bereik buitenshuis (verder dan eigen tuin). Eventuele nieuwe masten zijn bedoeld voor het realiseren van dekking in gebieden waar

nu geen optimaal bereik is en/of het verbeteren van de capaciteit. Het college verwacht daarom dat nog nieuwe aanvragen ingediend zullen worden. Om adhoc-beslissingen te voorkomen wil het college dit gewijzigde antennebeleid vaststellen. Wildgroei van antennemasten wordt echter voorkomen door het uitgangspunt van site sharing (zie in het antennebeleid onder paragraaf 5.1). De plaatsing van antennes op bestaande masten of andere bestaande bouwwerken heeft nadrukkelijk de voorkeur van het college. Hierbij moet ook over de gemeentegrens heen worden gekeken. Bij een aanvraag om plaatsing van een nieuwe antennemast zal de aanvrager moeten onderbouwen dat site sharing niet mogelijk is en ook aansluiting bij bestaande bebouwing niet mogelijk of wenselijk is. Dit zal vervolgens door het college worden beoordeeld.

Waarom is in het antennebeleid geen aandacht voor het zicht van bewoners?

Het college deelt deze mening van de indieners niet. In paragraaf 5.3 van het antennebeleid zijn de uitgangspunten voor de locatiekeuze weergegeven. Onder 8. staat dat bij de locatiekeuze het streven is om de visuele impact zoveel mogelijk te beperken. Ook moeten voor de goede inpassing in de omgeving rekening gehouden worden met diverse aspecten. Een antennemast zal vaak zichtbaar blijven vanwege de hoogte. Dit is niet te voorkomen, maar wel kan rekening gehouden worden met de locatie en de plaatsing om de visuele impact zoveel mogelijk te beperken.

Voor een reactie op de opmerkingen over gezondheidsaspecten verwijst het college naar de algemene reactie aan het begin van dit inspraakverslag.

Indieners vrezen schade en verzoeken dat planschade wordt beoordeeld door een onafhankelijke instantie.

In het antennebeleid is opgenomen dat het voor kan komen dat een derde schade lijdt als gevolg van afwijking van het bestemmingsplan. Hiervoor is een regeling in artikel 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening opgenomen. Voor de behandeling van aanvragen om tegemoetkoming in schade heeft de gemeenteraad een verordening vastgesteld: de Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming planschade. Nadat een aanvraag om planschade is ingediend wordt door het college een adviseur aangewezen (artikel 4 van de Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming planschade). Deze adviseur mag niet werkzaam zijn onder verantwoordelijkheid van de raad, ook mag de adviseur niet betrokken zijn bij de planologische maatregel waarop de aanvraag betrekking heeft (artikel 5 van de Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming planschade). Het advies wordt dus uitgebracht door een onafhankelijke adviseur.

Indieners verzoeken om niet mee te werken aan het plaatsen van antennemasten op een privé terrein.

Het antennebeleid is opgesteld om adhoc-beslissingen over het plaatsen van antennemasten te voorkomen. In het beleid zijn algemene uitgangspunten, maar ook uitgangspunten voor de antenne-installatie en de locatiekeuze opgenomen. Bij een aanvraag toetst het college aan dit beleid en dus aan deze uitgangspunten. Onder 6. staat overigens ook dat bouwplannen en planning met belanghebbenden in het zoekgebied gedeeld wordt. De uitkomst hiervan wordt meegenomen bij de beoordeling van de aanvraag. Mocht een gekozen locatie op bezwaren van belanghebbenden stuiten dan kunnen zij tegen een verleende vergunning bezwaar maken. Op voorhand bestaat daarom geen aanleiding om een verbod voor het plaatsen op een particulier terrein in het antennebeleid op te nemen.

Indieners 9:

Indieners vragen hoe de gemeente omgaat met klachten en hoe mensen beschermd worden tegen de toenemende straling.

In het Antennebeleid is in hoofdstuk 4 ingegaan op maatschappelijke factoren en gezondheid. Zie voor een uitgebreide reactie op de vragen die gesteld zijn over de gezondheidseffecten de algemene reactie aan het begin van dit inspraakverslag. Hieruit volgt dat geen wetenschappelijk bewijs is gevonden voor gezondheidseffecten als gevolg van elektromagnetische straling.

5G heeft volgens indieners grote gevolgen voor de gezondheid en vragen hoe zij zich hiertegen kunnen beschermen.

De uitrol van 5G vindt naar verwachting vanaf 2020 plaats. Omdat dit nog niet vaststaat hebben wij dit nog niet in het beleid meegenomen. Opgemerkt wordt dat het plaatsen van 5G antennes vergunningvrij is. De landelijke overheid heeft geen aanleiding gezien om hier nadere regels voor te stellen. Ten aanzien van de gezondheidseffecten wordt verwezen naar de algemene reactie aan het begin van dit inspraakverslag.

Indiener 10:

Indiener schrijft dat het college op de lange termijn geen gezondheidsschade verwacht en vragen naar welke onderzoeken het college verwijst op dit punt.

In paragraaf 4.2 "Gezondheid" wordt niet verwezen naar onderzoeken maar naar de WHO en GR die aangeven dat op basis van de huidige wetenschappelijke informatie geen negatieve gezondheidseffecten te verwachten zijn. Voor het overige wordt naar de algemene reactie over gezondheidseffecten verwezen aan het begin van dit verslag.

Indiener vraagt of het college bereid is om het voorzorgbeginsel in stelling te brengen bij dit onderwerp.

Nee, de WHO en GR geven aan dat op basis van de huidige wetenschappelijke informatie geen negatieve gezondheidseffecten te verwachten zijn op de zowel de korte als lange termijn. Hiervoor verwijzen wij naar zowel het Antennebeleid (hoofdstuk 4) als de algemene reactie over gezondheidsaspecten aan het begin van dit verslag. Ook wordt de lijn aangehouden van de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State over het plaatsen van antennemasten.

Indiener 11:

Het zoekgebied van de provider is leidend, indiener vraagt of dit zoekgebied wel goed wordt gecontroleerd.

Het zoekgebied van de provider is inderdaad leidend. De provider is op zoek naar een zo optimaal mogelijk bereik. Om dit te bereiken moet de provider een bepaalde bandbreedte aanhouden vanaf het meest optimale punt. Het is dan ook in het belang van de provider zelf om het juiste zoekgebied aan te leveren. Vervolgens wordt aan de hand van het beleid bepaald of de aangedragen locatie binnen het beleid past en voor die locatie een vergunning verleend kan worden. Ten overvloede merkt het college op dat ook in het huidige beleid uit 2012 is opgenomen dat het initiatief bij de providers ligt.

Volgens indiener worden geen eisen gesteld aan de visualisatie van de antennemast bij de aanvraag. Indiener pleit ervoor dat een visualisatie dient plaats te vinden van verschillende invalshoeken op maaiveld niveau.

Een aanvraag moet voorzien worden van tekeningen van de te bouwen antennemast. De ruimtelijke onderbouwing is veelal voorzien van foto's waar de antennemast wordt geplaatst. Het college is dan ook van mening dat er een voldoende duidelijk beeld van de te plaatsen antennemast wordt verkregen. In het nieuwe antennebeleid is het juist de insteek om maatwerk te leveren en wordt de vraag beantwoord hoe een antennemast zo goed mogelijk op een bepaalde locatie kan worden ingepast.

De gemeente moet volgens indiener meer kader bieden om het waardevolle landschap op tal van plaatsen actiever te beschermen.

Het college is van mening dat met het nieuwe antennebeleid het landschap beter wordt beschermd. De insteek is om meer maatwerk te leveren waardoor een antennemast zo goed mogelijk in het landschap ingepast kan worden en aantasting zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Indiener 12:

Indiener sluit zich aan bij de reactie van Indiener 3 en Indiener 11 en dan specifiek dat het zoekgebied van de provider leidend is alsook dat mobiel communiceren achterhaald is.

Voor de reactie op deze zienswijze verwijzen wij naar het antwoord van het college op de zienswijzen van Indiener 3 en Indiener 11.

Indiener 13:

Deze zienswijze gaat hoofdzakelijk over 5G met aandacht voor wat de gevolgen op de gezondheid van mensen en dieren is, privacy en wie aansprakelijk is voor eventuele stralingsgevolgen.

De frequenties van 5G worden naar verwachting dit jaar door de landelijke overheid geveild. Na de veiling vindt pas de uitrol van het 5G netwerk plaats. Dit wordt niet eerder dan 2020 verwacht. Omdat dit nog niet vaststaat is het te vroeg om nu in het beleid al rekening te houden met 5G. Daarbij is het ook de vraag in hoeverre de gemeentelijke overheid hier invloed op kan hebben. De te plaatsen 5G antennes zijn namelijk naar verwachting vergunningvrij. De landelijke overheid heeft geen aanleiding gezien om hier nadere regels voor te stellen. Het college is dan ook niet bevoegd om hiervan af te wijken en bijvoorbeeld 5G te verbieden.

Indieners 14:

Indieners vragen of het college maatregelen neemt indien gezondheidsklachten bij ons en de dieren ontstaan door plaatsing van een UMTS mast binnen een straal van 400 meter van onze woning en paardenhouderij. Ook vragen zij of het college maatregelen neemt om deze klachten te laten verdwijnen.

De WHO en GR geven aan dat op basis van de huidige wetenschappelijke informatie geen negatieve gezondheidseffecten te verwachten zijn op de zowel de korte als lange termijn. Korthedshalve verwijzen wij naar zowel het Antennebeleid (hoofdstuk 4) als de algemene reactie over gezondheidsaspecten aan het begin van dit verslag. Het nemen van maatregelen zal daarom niet nodig zijn.

Indieners vragen of het college financiële schade vergoed als binnen 400 meter van onze paardenhouderij een UMTS mast wordt geplaatst en indieners aantoonbare schade lijden.

Wij verwijzen naar onze reactie op het punt hiervoor.

Indiener 15:

Indiener vraagt om de uitrol van 5G netwerken niet vergunningvrij toe te staan totdat wetenschappelijk is aangetoond dat 5G geen gezondheidsrisico's met zich meebrengt.

De frequenties van 5G worden naar verwachting dit jaar door de landelijke overheid geveild. Na de veiling vindt pas de uitrol van het 5G netwerk plaats. Dit wordt niet eerder dan 2020 verwacht. Omdat dit nog niet vaststaat is het te vroeg om nu in het beleid al rekening te houden met 5G. Daarbij is het ook de vraag in hoeverre de gemeentelijke overheid hier invloed op kan hebben. De te plaatsen 5G antennes zijn namelijk naar verwachting vergunningvrij. De landelijke overheid heeft geen aanleiding gezien om hier nadere regels voor te stellen. Het college is dan ook niet bevoegd om hiervan af te wijken en bijvoorbeeld 5G te verbieden.

Indiener verzoekt om in de gemeente 5G vrije zones te creëren voor mensen en dieren die extra gevoelig zijn voor elektromagnetische velden.

Voor een reactie op deze zienswijze verwijzen wij naar onze reactie op het eerste punt.

De gemeente Berkelland heeft volgens indiener niet alleen een taak op het gebied van de ruimtelijke ordening maar heeft op basis van de Wet Publieke Gezondheid ook een autonome taak op het gebied van de volksgezondheid. Er moet volgens indiener daarom niet alleen gekeken worden naar de ruimtelijke inpasbaarheid van antennemasten maar moet ook rekening worden gehouden met de gezondheidsrisico's.

De Wet publieke gezondheid bevat regels voor de organisatie van de openbare gezondheidszorg, de bestrijding van infectieziektecrises en de isolatie van personen/vervoermiddelen die internationaal gezondheidsgevaaren kunnen opleveren alsmede de jeugd- en ouderengezondheidszorg. In de Wet publieke gezondheid is in artikel 1, eerste lid, aan het college opgedragen om de totstandkoming en de continuïteit van en de samenhang binnen de publieke gezondheidszorg en de afstemming ervan met de curatieve gezondheidszorg en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen te bevorderen. Het vaststellen van een Antennebeleid valt niet onder deze taak.

In het Antennebeleid is in hoofdstuk 4 ingegaan op maatschappelijke factoren en gezondheid. Zie voor een uitgebreide reactie op de vragen die gesteld over de gezondheidseffecten de algemene reactie aan het begin van dit inspraakverslag. Hieruit volgt dat geen wetenschappelijk bewijs is gevonden voor gezondheidseffecten als gevolg van elektromagnetische straling.

De verwijzing in het concept beleid naar de WHO en Gezondheidsraad waarin staat dat op de korte en lange termijn zijn geen negatieve gezondheidseffecten te verwachten is volgens indiener feitelijk onjuist. Er is volgens indiener namelijk nog helemaal geen onderzoek gedaan naar de lange termijn effecten van werkende 5G netwerken en ook bij al bestaande netwerken is in wetenschappelijk onderzoek wel degelijk schadelijke effecten aangetoond (zie ICEMS Monografie (2010)).

Voor een reactie op dit punt verwijzen wij naar onze reacties op uw voorgaande punten en de algemene reactie aan het begin van dit inspraakverslag.

Indiener 16:

Indiener schrijft dat met name het 5G netwerk een hoge antennedichtheid vereist. Er zijn honderden wetenschappers die wijzen op de gezondheidsrisico's van zo'n hoge antennedichtheid.

De frequenties van 5G worden naar verwachting dit jaar door de landelijke overheid geveild. Na de veiling vindt pas de uitrol van het 5G netwerk plaats. Dit wordt niet eerder dan 2020 verwacht. Omdat dit nog niet vaststaat is het te vroeg om nu in het beleid al rekening te houden met 5G. Daarbij is het ook de vraag in hoeverre de gemeentelijke overheid hier invloed op kan hebben. De te plaatsen 5G antennes zijn namelijk naar verwachting vergunningvrij. De landelijke overheid heeft geen aanleiding gezien om hier nadere regels voor te stellen. Het college is dan ook niet bevoegd om hiervan af te wijken en bijvoorbeeld 5G te verbieden.

Antennemasten onder 5 meter kunnen vergunningvrij worden geplaatst. De gemeente Berkelland kan dus niet ingrijpen tegen het plaatsen van vergunningvrije antennemasten. Hier wordt volgens indiener niet over gesproken in het concept beleid en indiener vindt dit misleiding.

Op pagina 5, alinea 4 van het antennebeleid wordt aangegeven dat antennes die niet hoger dan 5 meter zijn vergunningvrij geplaatst kunnen worden. Het college kan zich dan ook niet vinden in de bewoording van misleiding.

Indiener pleit voor een aantal stralingsvrije gebieden voor de extreem gevoelige medemens.

Het college is van mening dat de bereikbaarheid van hulpdiensten, voorzieningen en bedrijven goed moet zijn. Door het niet toestaan van antennemasten wordt het netwerk niet dekkend, wat door het college als niet wenselijk wordt gezien.

Indiener schrijft tot slot dat de einddatum voor het inleveren van reacties 27 december 2018 is. Achteraf blijkt dat de post uiterlijk 27 december kan binnenkomen?

In de publicatie staat aangegeven dat een zienswijze uiterlijk 27 december 2018 kan worden ingediend. Volgens het college is het daarbij voldoende duidelijk dat op die datum de zienswijze binnen moet zijn. Of deze nu afgegeven aan de balie of per post wordt verzonden.

Indiener 17:

Indiener is van mening dat een goed dekkend netwerk een gezamenlijk belang is. Vanuit dat belang is indiener van mening dat eventuele planschade ook gezamenlijk gedragen moet worden en niet alleen door de provider.

Het college is van mening dat initiatiefnemer verantwoordelijkheid draagt voor zijn plan en de gemeente voor het beleid. Is voor een plan een afwijking van het bestemmingsplan nodig dan is het college van mening dat eventueel daaruit voortvloeiende planschade voor rekening is van initiatiefnemer. Het college ziet geen reden om hiervan af te wijken.

Indiener wil graag zien wat de gemeente verlangt te ontvangen in een ruimtelijke onderbouwing.

In hoofdstuk 5 van het antennebeleid worden de 9 uitgangspunten vermeld die aandacht moeten krijgen in de ruimtelijke onderbouwing. Om het te verduidelijken wordt de algemene tekst onder hoofdstuk 5, alinea 3, tweede zin achter "uitgangspunten" aangevuld met "paragraaf 5.1. tot en met 5.3".

Indiener vindt hetgeen opgenomen is in het beleid over het communicatie- en participatietraject naar inwoners verwarrend. Het is niet duidelijk genoeg wat van de providers verwacht wordt en wat de gemeente hierin doet. Indiener pleit voor een gezamenlijk informatievoorziening, ook gezien de kennis die bij de gemeente aanwezig is.

Het college is van mening dat de provider in het voortraject zijn plannen moet communiceren met belanghebbenden uit het zoekgebied. Wanneer de officiële aanvraag wordt gedaan stelt het college voor omdat in gezamenlijkheid te doen. Op dit punt wordt het antennebeleid aangepast.

Indiener wil graag dat punt 4 op bladzijde 8 wordt aangepast. Hierin staat aangegeven bereikbaar van een opstelpunt in principe niet plaats mag vinden via Rijkswegen en provinciale wegen. Echter, in Nederland staan wel opstelpunten lang N-wegen en snelwegen.

In verband met de afwikkeling van verkeer en om verkeersonveilige situaties te voorkomen heeft het niet de voorkeur om antennemasten te plaatsen die alleen bereikbaar zijn via een Rijks- of N-weg. Het college kan zich voorstellen dat er situaties voordoen waar dit noodzakelijk is. Hiervoor moet de provider wel eerst toestemming verkrijgen van de wegbeheerder. De toestemming moet bij de aanvraag omgevingsvergunning worden overlegd. De tekst wordt hierop aangepast.

Indiener vraagt om een verduidelijk van het begrip “concentratie van bewoners”. Indiener is bang dat hierover discussie ontstaat tijdens bezwaarprocedure en pleiten voor een concrete omschrijving (bijv. aantal huizen/bewoners per m2).

Met een “concentratie van bewoners” wordt bedoeld gebieden die specifiek als woongebieden zijn aan te wijzen. Zoals de kernen Haarlo, Borculo, etc. Een bedrijventerrein of verspreid liggende agrarische bebouwing valt daar niet onder. Ter verduidelijking nemen wij de term “concentratie van bewoners” op in de begrippenlijst.

Indiener geeft aan dat capaciteitsvraagstukken niet weergegeven kunnen worden in netwerkplots. Op pagina 10 van het beleid geeft de gemeente aan dat er daar alleen masten geplaatst mogen worden als de noodzaak aangetoond kan worden. Indiener pleit ervoor dit aan te passen i.v.m. de komst 5G en de netwerkverdichting die deze toepassing vraagt.

De frequenties van 5G worden naar verwachting dit jaar door de landelijke overheid geveild. Na de veiling vindt pas de uitrol van het 5G netwerk plaats. Dit wordt niet eerder dan 2020 verwacht. Omdat dit nog niet vaststaat is het te vroeg om nu in het beleid al rekening te houden met 5G. Daarbij is het ook de vraag in hoeverre de gemeentelijke overheid hier invloed op kan hebben. De te plaatsen 5G antennes zijn namelijk naar verwachting vergunningvrij. De landelijke overheid heeft geen aanleiding gezien om hier nadere regels voor te stellen.

Indiener pleit ervoor om GNN gebieden niet op voorhand uit te sluiten (pagina 11 kopje 9).

De GNN gebieden vormen binnen de gemeente Berkelland geen enorme aaneengesloten gebieden. Het betreffen eerder “versnipperde” gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden extra kwetsbaar. Het college is dan ook van mening dat in eerste instantie en bij voorkeur buiten de GNN gebieden naar een opstelpunt gezocht moet worden. Mochten er toch argumenten zijn dat het de voorkeur heeft om een opstelpunt in een GNN gebied te plaatsen dan neemt het college deze mee in de besluitvorming. Op dit punt beleid wordt op dit punt aangevuld.

Indiener vraagt of hij de aangepaste versie van het beleid kan inzien voor vaststelling door het college. Indiener wenst deel te nemen als belanghebbende in de formele procedure tot vaststelling van dit beleid.

Indiener heeft net als een ieder de gelegenheid gehad om een inspraakreactie in te dienen. Het college ziet geen reden om deze indiener verder of uitgebreider in dit besluitvormingsproces te betrekken of anders te behandelen dan andere indieners.

Indiener 18:

Indiener stelt voor om bij het begrip antennedragers het woord ‘vakwerk’ te laten vervallen. Dit begrip zou verwarring veroorzaken met de begripsbepaling in bijlage II van het Besluit omgevingsrecht.

Het college kan zich hierin vinden en het begrip wordt aangepast conform verzoek.

Voorgesteld wordt op pagina 5, voorlaatste alinea “antennedragers” te vervangen voor “opstelpunt”.

Hier bedoelen wij “antennedragers” volgens de begrippen in het antennebeleid als ook het Besluit omgevingsrecht. Het beleid passen wij op dit punt niet aan.

De passage op pagina 8 onder 5.1. sub 1 “omgeving informeren” moet aansluiten op passages 6.1 en 6.2. Een aanvrager is namelijk niet altijd een provider. Wenselijker om overal over aanvrager te spreken. Ook pleit indiener voor gezamenlijk optrekken in communicatietraject.

Om eenduidigheid te creëren kan het college instemmen om in de passages 5.1, 6.1 en 6.2 “provider” te “wijzigen in “aanvrager”. In passage 5 wordt de term ook aangepast waar dat van toepassing is.

Ten aanzien van het communicatietraject merkt het college op dat het van mening is dat de aanvrager zowel in het voortraject als tijdens de aanvraag zijn plannen moet communiceren met belanghebbenden uit het zoekgebied. Het college is het met de indiener van de zienswijze eens dat in beide gevallen het communicatietraject gezamenlijk moet worden opgepakt. Het antennebeleid wordt op dit punt aangepast.

Indiener sluit zich aan bij de zienswijzen die Indiërs 17 en 19 hebben ingediend. Korthedshalve wordt verwezen naar de beantwoording van de zienswijzen van genoemde indieners 17 en 19.

Indiener 19:

Indiener wil graag in de inleiding zien dat ‘mobiele providers’ ook als belanghebbende worden aangemerkt.

Er wordt in het beleid gesproken over de belangen van aanvragers, mobiele operators vallen onder deze categorie. Ter verduidelijking wordt “aanvragers” aangepast naar “aanvragers/providers”.

Bij de “Begrippen” op pagina 4 wordt er bij antenne gesproken over omvormer. Indiener vindt de volgende omschrijving beter: “een antenne is een inrichting voor het uitzenden en het ontvangen van radiogolven”.

Het college neemt dit over. Het begrip “antenne” luidt nu als volgt: “Een antenne is een inrichting voor het uitzenden en het ontvangen van radiogolven. Een antenne zet een radiofrequent (RF) veld om in een wisselstroom of omgekeerd”.

Indiener stelt voor om de terminologie op pagina 5 eenduidig te gebruiken met betrekking tot GSM/UMTS/2G/3G, etc. om verwarring te voorkomen.

Het college snapt de mogelijke verwarring en past de tekst hierop aan. In de eerste alinea op pagina 5 wordt aan het einde van de tweede zin wordt “2G, 3G en 4G” verwijderd. Vierde alinea, laatste zin komt te vervallen.

Indiener stelt voor om op pagina 5 het woord 'verbinding' vervangen door het woord 'signaal'.

Het college neemt dit over.

Indiener stelt voor om op pagina 5 de term 'snel internet' te verduidelijken en onderscheid te maken tussen vaste en mobiele aansluitingen.

Het antennebeleid ziet op de plaatsing van antennemasten. Om hier geen verwarring over te krijgen wordt de genoemde zin in het antennebeleid aangepast als volgt; *"Een goede dekking voor mobiele telefonie is daarbij als basisvoorziening nodig"*.

Indiener stelt voor om op pagina 5 de term 'antennes' te vervangen door antenne-installaties.

Het college neemt dit over.

Indiener wil op pagina 5 graag aangepast zien dat het mobiele bereik 'niet overal optimaal is' in plaats van 'niet optimaal'. Op veel plaatsen binnen de gemeente het mobiele bereik van de indiener uitstekend.

Het college neemt dit over.

Indiener stelt voor op pagina 5, alinea 4 en dan zin 6 de woorden 'in eerste instantie' toe te voegen.

Het college neemt dit over.

Indiener wil graag op pagina 6 de term 'ruimtelijke onderbouwning' vervangen door 'een onderbouwning voor het beschrijven van nut en noodzaak vrijstaande mast'. Dit in verband met het feit dat de term 'ruimtelijke onderbouwning' in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht alleen van toepassing is op de uitgebreide voorbereidingsprocedure.

Artikel 2.12 lid 1 a onder 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht geeft aan dat bij een uitgebreide afwijking de motivering van het besluit moet voorzien zijn van een "goede ruimtelijke onderbouwning". Dit betekent echter niet dat "kleinere" afwijkingen geen ruimtelijke onderbouwningen mogen bevatten. Sterker nog, iedere afwijking van een bestemmingsplan dient op zijn wijze ruimtelijk te worden onderbouwd. Het college ziet dan ook geen aanleiding het beleid op dit punt aan te passen.

Indiener stelt voor om de term NIMBY-effect op pagina 7 uit te leggen als Not In My BackYard.

Het college kan hier mee instemmen. Het beleid wordt op dit punt aangevuld.

Op pagina 8 onder paragraaf 5.2 wordt gesteld dat bij site sharing over gemeentegrenzen heen gekeken moet worden. Indiener vraagt zich af op welke wijze de verschillende vormen van antennebeleid met buurgemeenten zijn afgestemd en of dit in beleid kan worden opgenomen.

Het antennebeleid is niet met de naburige gemeenten afgestemd. De strekking van dit artikel is dat er altijd gekeken moet worden of er een mogelijkheid tot site sharing is. In eerste instantie is dat binnen de gemeente Berkelland maar als er een zoekgebied aan de rand van de gemeentegrens ligt moet de gemeentegrens niet als harde grens worden gezien en kan ook over de gemeentegrens worden gekeken. Hierbij merken wij op dat dit punt in het huidige beleid ook al van toepassing is.

Op pagina 8 staat aangegeven dat de bereikbaarheid van een opstelpunt in principe niet plaats mag vinden via Rijkswegen en provinciale wegen. Indiener merkt op het in de praktijk lastig is om toestemming te krijgen maar dat het wel regelmatig gebeurt. Wellicht is een nuancering op zijn plaats.

In verband met de afwikkeling van verkeer en om verkeersonveilige situaties te voorkomen heeft het niet de voorkeur om antennemasten te plaatsen die alleen bereikbaar zijn via een Rijks- of N-weg. Het college kan zich voorstellen dat er situaties voordoen waar dit noodzakelijk is. Hiervoor moet de provider wel eerst toestemming verkrijgen van de wegbeheerder. De toestemming moet bij de aanvraag omgevingsvergunning worden overlegd. De tekst wordt hierop aangepast.

Indiener vraagt om de bullit schrappen waarbij aangegeven wordt dat Berkelland geen antenne-installatie wil bij grote concentratie van inwoners. Dit punt zou in contrast staan met de wens voor goede mobiele bereikbaarheid.

De frequenties van 5G worden naar verwachting dit jaar door de landelijke overheid geveild. Na de veiling vindt pas de uitrol van het 5G netwerk plaats. Dit wordt niet eerder dan 2020 verwacht. Omdat dit nog niet vaststaat is het te vroeg om nu in het beleid al rekening te houden met 5G. Daarbij is het ook de vraag in hoeverre de gemeentelijke overheid hier invloed op kan hebben. De te plaatsen 5G antennes zijn namelijk naar verwachting vergunningvrij. De landelijke overheid heeft geen aanleiding gezien om hier nadere regels voor te stellen.

Capaciteitsvraagstukken kunnen niet weergegeven worden in netwerkplots. In het beleid staat dat er daar alleen masten geplaatst mogen worden als de noodzaak aangetoond kan worden met een dekkingsplot. Indiener stelt dat hij nog geen oplossing heeft, maar enkel de eis voor een dekkingsplot neerleggen geeft de problematiek niet volledig weer.

Kortheidshalve verwijst het college naar de reactie hiervoor.

Indiener stelt voor de hardheid over het uitsluiten van GNN niet op te nemen in het beleid en een tenzij-clausule in te passen.

De GNN gebieden vormen binnen de gemeente Berkelland geen enorme aaneengesloten gebieden. Het betreffen eerder “versnipperde” gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden extra kwetsbaar. Het college is dan ook van mening dat in eerste instantie en bij voorkeur buiten de GNN gebieden naar een opstelpunt gezocht moet worden. Mochten toch argumenten bestaan waaruit blijkt dat het de voorkeur heeft om een opstelpunt in een GNN gebied te plaatsen dan neemt het college deze mee in de besluitvorming. Op dit punt beleid wordt op dit punt aangevuld.

Indiener pleit voor gezamenlijk optrekken van provider en gemeente voor wat betreft het communicatietraject.

Ten aanzien van het communicatietraject merkt het college op dat het van mening is dat de aanvrager in het voortraject zijn plannen moet communiceren met belanghebbenden uit het zoekgebied. Wanneer de officiële aanvraag wordt gedaan stelt het college voor omdat in gezamenlijkheid te doen. Op dit punt wordt het antennebeleid aangepast.

Het is volgens indiener onduidelijk wie belanghebbende is bij een aanvraag voor plaatsing van een antennemast. Volgens rechtspraak is dit per situatie verschillend.

Zoals terecht wordt opgemerkt is per situatie verschillend wie belanghebbende is. Een heel harde algemene grens is dan ook niet te geven. Per situatie moet dat bekeken worden.

Indiener 20:

Indiener schrijft dat open eng gebieden (essen) niet meer specifiek worden ontzien in het beleid en verzoekt om deze weer expliciet op te nemen in het beleid.

Aan dit verzoek komt het college niet tegemoet. Het essenlandschap en daarmee de open enk/eng gebieden is een kenmerkend landschap. In het Antennebeleid staat dat het uitgangspunt is om bestaande landschappelijke waarden zo goed mogelijk te behouden of wellicht te beschermen. Dit heeft tot gevolg dat maatwerk geleverd wordt. In bepaalde gebieden kan de natuur- of landschapswaarde al minder zijn en daarom kan plaatsing van een antennemast daar wel plaatsvinden (indien aan andere voorwaarden is voldaan). Als de open eng gebieden op voorhand uitgesloten worden van plaatsing kan het voorkomen dat daarmee ook potentieel goede locaties worden uitgesloten. Dit is niet wenselijk. Er zal altijd maatwerk geleverd worden waarbij de locatie beoordeeld wordt en bijvoorbeeld zichtlijnen zoveel mogelijk beperkt worden. Het Nationale Landschap wordt niet in het beleid genoemd omdat binnen onze gemeente geen Nationaal Landschap is gelegen.

Indiener vraagt om een zonering om GO en GNN. Vanwege de hoogte van antennemasten die het landschap domineren zijn negatieve effecten bij plaatsing van masten direct bij beschermde natuur en beschermde landschappen niet uit te sluiten.

Allereerst, in het beleid is opgenomen dat de gebieden die als Gelders Natuur Netwerk (in beginsel) zijn aangemerkt en worden uitgesloten voor plaatsing van antenne-installaties. In de toelichting in het beleid is opgenomen dat het bij het plaatsen van een antennemast om een verantwoorde inpassing in de omgeving gaat en voor alle aanvragen maatwerk geleverd moet worden. De locatiekeuze moet van zo min mogelijke invloed zijn op de beleving vanuit enig punt in de openbare ruimte. Aan de hand van deze voorwaarden wordt de locatie uitgezocht en beoordeeld. Indien een zonering om het GNN wordt gehanteerd kan dit betekenen dat een goede locatie op voorhand wordt uitgesloten en dit acht het college niet wenselijk.

Indiener vraagt om in het beleid op te nemen dat locaties direct gelegen bij grotere infrastructuur nadrukkelijk de voorkeur hebben.

Voor het buitengebied is een algemene omschrijving gegeven voor het plaatsen van antennemasten die vooral gericht is voor het inpassen van de mast in de omgeving. Dit kan dus ook zijn bij grotere infrastructuur. Het college acht het niet noodzakelijk om dit explicieter in het beleid op te nemen, mede gelet op het te leveren maatwerk zoals ook in voorgaande beantwoording aan de orde is gekomen. Het college ziet geen aanleiding het beleid aan te passen of gewijzigd vast te stellen voor dit onderdeel.

Tot slot wordt door de indiener aandacht gevraagd voor de volgende aspecten:

1. *Kleur van de installaties en vormgeving*

Deze onderwerpen worden in het antennebeleid al benoemd, zie paragraaf 5.2.6.

2. *Geen toepassing van verlichting, indien noodzakelijk omgevingsvriendelijk en beperkt.*

Alleen indien sprake is van plaatsing van een antennemast binnen een laagvliegzone is verlichting noodzakelijk. Dit heeft echter niet de voorkeur. Tot op heden zijn, voor zover bekend, geen aanvragen voor antennemasten ingediend waarbij ook verlichting werd aangevraagd. Het opnemen van een voorwaarde hierover in het antennebeleid acht het college daarom niet noodzakelijk.

3. *Toepassing van saldering/ verevening/ bijdrage landschapsfonds.*

Het plaatsen van nieuwe antennemasten heeft als doel het realiseren van dekking in gebieden waar nu geen optimaal bereik is en/of het verbeteren van de capaciteit. Het college vindt dat mobiele bereikbaarheid bijdraagt aan de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente. Het college ziet daarom geen aanleiding om saldering, verevening of een bijdrage in een landschapsfonds verplicht te stellen.

4. *Zijn alle masten noodzakelijk, zijn concentraties mogelijk of zijn masten die weg kunnen?*

Aan het in standhouden van een antennemast zijn kosten verbonden (onderhoud, pacht, etc.). Het is dan ook niet de verwachting dat een provider een niet meer in gebruik zijnde antennemast, zover daar al sprake van zou zijn, laat staan. Ook maakt een provider bij het oprichten van een antennemast kosten. Een provider zal dan ook om bedrijfseconomische redenen alleen een antennemast oprichten waar nodig. Verder zijn providers verplicht waar mogelijk te site sharen. Hiermee wordt voorkomen dat er "overbodige" antennemasten worden geplaatst.

5. *Toepassing van voorzorgsbeginsel indien negatieve omgevingseffecten niet kunnen worden uitgesloten.*

Voor beantwoording van deze vraag verwijst het college naar de algemene reactie aan het begin van dit inspraakverslag.

6. *Aanpassing van uitgangspunten in het beleid bij gewijzigde inzichten omtrent de gevolgen voor de volksgezondheid vanwege straling.*

Voor wat betreft de gezondheidsafweging baseert het College zich op het advies van de Gezondheidsraad en datgene wat de Rijksoverheid aangeeft. Ook sluit het College aan bij jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State over het plaatsen van antenne-installaties. Als deze instanties hun inzichten wijzigen dan past de gemeente zijn beleid hierop aan.

Indiener 21:

Indiener vraagt of het college op de hoogte is van de maatregelen die Nederlandse gemeente en landen zoals Frankrijk nemen om (school)kinderen zo min mogelijk aan straling bloot te stellen?

Indiener geeft niet aan om welke maatregelen het gaat. Wel is het college bekend dat mobiele telefoons op Franse scholen bij wet zijn verboden. De Franse regering geeft hierbij als argument aan dat zo tot een verantwoord gebruik wordt gekomen. Een link met het antennebeleid ziet het college niet.

Indiener geeft aan dat het college heeft aangegeven dat ook op langere termijn geen gezondheidsrisico's aan straling van UMTS masten. Uit een scriptie van de TWS groep in Twello blijkt dat werknemers van deze groep die dagelijks onderhoud plegen aan deze masten vergelijkbare gezondheidsklachten ervaren als mensen die last hebben van straling.

De WHO en GR geven aan dat op basis van de huidige wetenschappelijke informatie geen negatieve gezondheidseffecten te verwachten zijn op de zowel korte als lange termijn. Korthedshalve verwijzen wij naar zowel het Antennebeleid (hoofdstuk 4) als de algemene reactie over gezondheidsaspecten aan het begin van dit verslag.

Indiener geeft aan wanneer gezinsleden van indiener gezondheidsklachten krijgen het college zijn zorgplichttaak moet uitvoeren.

Zoals hiervoor aangegeven heeft de WHO en GR aangeven dat op basis van de huidige wetenschappelijke informatie geen negatieve gezondheidseffecten te verwachten zijn op zowel de korte als lange termijn. Ook is niet wetenschappelijk bewezen dat bepaalde lichamelijke klachten die ervaren worden door mensen toegedicht kunnen worden aan de blootstelling aan elektromagnetische velden.